

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

7.5.2012

B7-2012/0000

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik

i enlighet med artikel 110.2 i arbetsordningen

om förhandlingarna om FN:s vapenhandelsfördrag
(2012/0000(RSP))

Anneli Jäätteenmäki
för utskottet för utrikesfrågor

Europaparlamentets resolution om om förhandlingarna om FN:s vapenhandelsfördrag (2012/0000(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av FN-konferensen om att förhandla fram ett vapenhandelsfördrag som ska äga rum i New York mellan den 2 och 27 juli 2012,
- med beaktande av rådets beslut 2010/336/Gusp av den 14 juni 2010 och de tidigare rådsbesluten om EU-verksamhet till stöd för vapenhandelsfördraget,¹
- med beaktande av EU:s gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel,²
- med beaktande av sin resolution av den 21 juni 2007, vilken uppmanar till en konvention om vapenhandel med upprättande av gemensamma internationella standarder för import, export och överföring av konventionella vapen³,
- med beaktande av EU:s svar till FN:s generalsekreterares begäran om synpunkter på inslagen i ett vapenhandelsfördrag,
- med beaktande av det globala civila samhällets ”Kampanjen kontrollera vapnen”,
- med beaktande av artikel 34 i Lissabonfördraget,
- med beaktande av artikel 110.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Det finns inget rättsligt bindande globalt fördrag som reglerar överföring av konventionella vapen.
 - B. Vapenhandelsfördraget som kommer att förhandlas under 2012 måste innehålla tydliga och bindande bestämmelser av högsta internationella standard som även stämmer överens med internationell humanitär rätt.
 - C. Det är viktigt med en enhetlig, sammanhållen och konsekvent EU-strategi för att ett sådant fördrag ska antas och effektivt genomföras på global nivå.
 - D. Vapenhandelsfördraget måste stärka redovisningsskyldigheten, och det måste genomföras på ett öppet och insynsvänligt sätt.

¹ EUT L 152, 18 juni 2010, s. 14–20.

² EUT L 335, 13 december 2008, s. 99–103.

³ Antagna texter, P6_TA(2007)0282.

Insyn och redovisningsskyldighet är nyckeln till ett robust vapenhandelsfördrag

1. Europaparlamentet noterar att globala exporten har blivit allt värdefullare, trots den ekonomiska och finansiella krisen, och att EU:s medlemsstater kontinuerligt representerar uppskattningsvis 30 procent av all export och är bland världens största tillverkare och exportörer av vapen.¹ Parlamentet understryker därför att EU har både ett ansvar och ett intresse av att utveckla och medverka till en reglerad global vapenhandel med mer insyn.
2. Europaparlamentet är medvetet om att vapenindustrin bidrar till att skapa nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt. Parlamentet anser dock att den oreglerade vapenhandeln som är utan insyn leder till ansvarslös vapenhandel och har orsakat onödigt mänskligt lidande samt underblåst väpnad konflikt, instabilitet, terroristattacker och korruption. Parlamentet anser även att den har underminerat goda styresformer och socialekonomisk utveckling samt lett till överträdelse av rättsstatens principer, mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt.
3. Europaparlamentet efterlyser därför att förhandlingarna som äger rum i juli 2012 om ett internationellt vapenhandelsfördrag utgör ett historiskt steg framåt genom att, med större insyn och redovisningsskyldighet, införa de högsta internationella standarderna och kriterierna för att utvärdera beslut om överföringen, importen och exporten av konventionella vapen.
4. Europaparlamentet uppmanar det internationella samfundet att bevisa sitt åtagande att reglera den internationella vapenhandeln genom att till fullo använda arbetsordningen för att enas om en omfattande text som täcker alla stora frågor som är nödvändiga för att ett robust fördrag ska godkännas under konferensen i juli 2012.
5. Europaparlamentet efterlyser snabba förhandlingar och att ett globalt och heltäckande vapenhandelsfördrag från FN snabbt antas och träder i kraft.

Räckvidd

6. Europaparlamentet anser att ett effektivt fördrag bör täcka ett brett spektrum av verksamheter i handeln med konventionella vapen, såsom import, export, överföring (bl.a. transitering och omlastning), utländsk licenstillverkning och hantering av vapenförråd, samt alla tjänster kopplade till dessa verksamheter.
7. Europaparlamentet anser att ett effektivt fördrag bör täcka alla aspekter av handeln med konventionella vapen, såsom överföringar mellan stater eller från stat till privata slutanvändare, kommersiell försäljning, uthyrning samt lån, gåvor eller bistånd och alla övriga typer av överföringar.
8. Europaparlamentet anser att ett effektivt fördrag även bör täcka så många typer av konventionella vapen som möjligt, såsom handeldvapen, lätta vapen och ammunition samt komponenter och teknik som används i dem, för att tillverka dem eller för att underhålla

¹ Uppgifterna kommer från Sipris trendindexvärden (uttryckta i US dollar i 1990 års fasta priser) som är tillgängliga på: http://www.sipri.org/databases/armstransfers/background/explanations2_default

dem, oavsett om vapnen används militärt eller för andra ändamål kopplade till säkerhet och brottsbekämpning.

Kriterier och internationella standarder

9. Europaparlamentet anser att den långsiktiga framgången för vapenhandelsfördraget är beroende av att man antar oklanderliga standarder.
10. Europaparlamentet efterlyser att vapenhandelsfördraget ska påminna de undertecknande staterna att när de fattar beslut om att importera, exportera eller överföra vapen bör de fullt ut respektera sina befintliga internationella förpliktelser. De måste särskilt respektera internationell människorättslagstiftning, internationell humanitär rätt och enligt FN-stadgan bl.a. regionala organisationers och FN:s säkerhetsråds sanktioner och vapenembargon.
11. Europaparlamentet uppmanar FN:s medlemsstater att anta ytterligare kriterier (att utveckla till internationell standard) som ska vägleda beslutsfattare i vapenexport, och särskilt de som bör omfatta destinationslandets historik av goda styresformer, demokrati, rättsstaten, mänskliga rättigheter, icke-spridning, kampen mot korruption, risken för omdirigering, effekten på landets socialekonomiska utveckling och bevarandet av regional fred och säkerhet. Parlamentet anser att särskilda kriterier för korruptionsbekämpning ska utarbetas i fördraget.
12. Europaparlamentet begär att dessa kriterier införlivas i de nationella riskbedömningarna som ska vägleda beslutsfattare i frågor om vapenexport.
13. Europaparlamentet begär att dessa kriterier ska utarbetas till gemensamma operativa riktlinjer för riskbedömningar som en grund för beslutsfattande om vapenöverföringar.

Tillämpning och rapporteringskrav

14. Europaparlamentet understryker vikten av att genomföra vapenhandelsfördraget på ett effektivt och trovärdigt sätt, och betonar redovisningsskyldighet, insyn och ansvar hos de undertecknande staterna.
15. Europaparlamentet anser att ett robust vapenhandelsfördrag måste innehålla bestämmelser och riktmärken där de undertecknande staterna åtar sig att anta nationell lagstiftning och att inrätta en nationell kontrollmyndighet som kan säkra att lagstiftningen efterlevs och utdöma påföljder för överträdelser för alla typer av överföringar av föremål som omfattas av fördragets tillämpningsområde samt uppfylla alla krav på rapportering och genomförande.
16. Europaparlamentet anser att ett effektivt genomförande av fördraget kommer att vara beroende av ett främjande av öppenhet samt utbyte mellan de undertecknande staterna av information och de bästa metoderna om export, import och överföringsbeslut av vapen.
17. Europaparlamentet anser att erfarenheten från FN:s växande register över konventionella vapen kommer att underlätta uppbyggandet av sådan insyn och utbyte av information, och

efterlyser ytterligare utvidgning av vapenkategorierna i registret, bl.a. handeldvapen, lätta vapen och ammunition.

18. Europaparlamentet efterlyser därför att vapenhandelsfördraget ska begära regelbundna rapporter från de undertecknande staterna om alla vapenöverföringsbeslut, inklusive information om typerna, mängderna och mottagarna av utrustning som godkänns för överföring, och om genomförandet av fördraget i hela dess räckvidd och med alla bestämmelser.
19. Europaparlamentet begär att en särskild stödenhet för genomförande av vapenhandelsfördraget upprättas. Enheten skulle bl.a. sammanställa och analysera de undertecknande staternas rapporter. Parlamentet begär även att FN:s generalsekreterare offentliggör en årsrapport med ytterligare förslag för stärkandet av fördragets bestämmelser.
20. Europaparlamentet begär att alla sådana rapporter blir offentliga.
21. Europaparlamentet begär årsmöten för de undertecknande staterna samt granskningskonferenser vart femte år där organisationer från det civila samhället uppmanas att delta.
22. Europaparlamentet anser att den långsiktiga framgången av vapenhandelsfördraget är beroende av full insyn och redovisningsskyldighet till medborgare och organisationer från det civila samhället i länder som exporterar och importerar vapen. Parlamentet begär därför robusta insynsmekanismer, bl.a. årsrapporter, för att stärka parlamentens, det civila samhällets och den bredare allmänhetens roll av att hålla sina regeringar ansvariga för beslut om export, import och överföringar av vapen.
23. Europaparlamentet anser att en undertecknande stat som begär stöd för att genomföra sina åtaganden under vapenhandelsfördraget bör få nödvändigt stöd och teknisk hjälp. Parlamentet uppmanar Europeiska unionen att fortsätta sin uppsökande verksamhet och utöka sin assistans i t.ex. rättsligt bistånd, institutionsbyggande, administrativt stöd och stöd till att förbättra nationell sakkunskap hos alla organ som medverkar i kontrollen av vapenöverföring, såsom organisationer i det civila samhället och parlament.

EU:s och Europaparlamentets roll

24. Europaparlamentet är medvetet om den samstämda och konsekventa roll som EU och medlemsstaterna har i stödet till den internationella process som ska fastställa ett vapenhandelsfördrag. Parlamentet efterlyser fortsatt åtagande och uppsökande verksamhet inför konferensen, bl.a. på den högsta politiska nivån i démarcher och möten inför konferensen i juli samt i ratificerings- och genomförandeprocessen.
25. Europaparlamentet anser att EU:s svar till FN:s generalsekreterares begäran om synpunkter på inlagen i ett vapenhandelsfördrag representerar en lämplig grund för samordnade åtgärder av EU:s medlemsstater på den internationella konferensen om vapenhandelsfördraget. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i linje med sitt åtagande i Lissabonfördraget upprätthålla unionens ståndpunkter som framförts som svar

till FN:s generalsekreterare på konferensen i syfte att säkra ett ambitiöst resultat och ett robust vapenhandelsfördrag.

26. Europaparlamentet välkomnar vice ordförandens/den höga representantens redogörelse, i linje med artikel 34.1 i Lissabonfördraget, att lägga fram EU:s ställning för parlamentet inför konferensen. Parlamentet förklarar sin avsikt att skicka en delegation som ska övervaka förhandlingsprocessen och utvärdera EU:s samstämmighet och konsekvens på den konferensen.
27. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, kommissionen, Förenta nationerna samt EU-medlemsstaternas nationella parlament.